

Met de stofkam door Nieuw Rechtsvordering

De snelle¹ wetgever van Nieuw Rechtsvordering heeft nogal wat kansen laten liggen om het procesrecht te harmoniseren en te moderniseren, blijkt uit deze kritische analyse van de hoofdelementen en een reeks opmerkingen over afzonderlijke artikelen. Een geluk: veel kan in de aanstaande veegwet nog worden gerepareerd.

Georg van Daal
redactielid²

In deze beschouwing van Boek 1 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering³ zet ik niet alleen bij een aantal nieuwigheden de nodige vraagtekens, maar wijs ik ook op evident onlogische keuzes van de wetgever. Bovendien is er soms domweg sprake van fouten. Tenslotte heeft de wetgever te vaak oude bepalingen overgenomen zonder al te diep na te denken over onlogische dan wel niet-harmoniërende onderdelen. Met deze bijdrage hoop ik wat tegenwicht te bieden aan de elders gepubliceerde, positievere beschouwingen over nieuw Rv. Ik acht het verder nodig dat men nog eens grondig de

stofkam door de vernieuwingen haalt. Mijn eerste beschouwing levert namelijk al te veel commentaar op. Aanwijzen van andere fouten lijkt daardoor een statistische inkoper. Op technisch niveau lijkt reparatiewetgeving dus onontkoombaar, eenvoudig te realiseren nu er een veegwet op komst is.⁴

Geen reden voor optimisme

Men verwacht veel van de nieuwe principiële keuzes van de wetgever. Door de verplichtingen de stellingen zowel bij dagvaarding als antwoord volledig en volledig naar waarheid te geven⁵, en bij dagvaarding alle bekende wesen en de gronden daarvoor te noemen⁶ zou de procedure sneller kunnen verlopen. De thans niet meer zo lijdelijke rechter, die aan de hand van de twee idealiter volledige processtukken een comparitie gelast, structureert de zaak vervolgens zo

De nieuwe bepaling over volledigheid en waarheid lijkt meer een cosmetische dan een werkelijke verandering

dat verder concluderen wellicht niet meer nodig is en de zaak – zo al niet ter comparitie geschikt – vlot kan worden afgehandeld.

Volledigheid en waarheid zijn vanaf nu verplichtingen, maar mensen hebben een verschillende perceptie van de werkelijkheid en ook over de evenzeer discursieve grootheid 'volledigheid' zijn ettelijke nummers van dit blad te vullen. Het nieuwe art. 21 lijkt dus meer een cosmetische dan een werkelijke verandering, wat verder blijkt uit de MvT bij art. 21.⁷ Daarin staat dat het er slechts om gaat de bewuste leugen⁸ uit te

De enige tijdwinst zal voortvloeien uit het kort houden van advocaten want het gerechtelijk apparaat mist de menskracht om procedures sneller af te handelen

bannen. Zeg dat dan, zou ik zo zeggen, en bemoelijk het rechtsleven niet met onwerkbare begrippen. De MvT meldt over het begrip volledigheid dat daarbij natuurlijk wel moet worden bedacht dat partijen zelf het kader van het geschil aangeven, en dat zij niet verplicht zijn om feiten aan te voeren buiten het door hen afgepaalde kader. Oftewel, ook hier haalt de wetsgeschiedenis de angel uit de daardoor reeds bij aanvang niet heel actieve letter van de wet. De zin van deze vernieuwingen ontgaat mij dus.

Rond de volledigheid en de weren bestaan meer bezwaren. De wetgever heeft zich kennelijk niet zo gerealiseerd dat een belangrijk deel van de *warming-up* voor procedures tussen de advocaten van partijen plaatsvindt. Advocaten zijn soms moeilijk te verbeteren. Een aantal van hen zal, als zij als verwerend advocaat optreden, stellig de neiging niet kunnen onderdrukken vanaf de voorfase de troeven in de mouw te houden, om ze daar pas in rechte onverwacht uit te schudden. Voordeel voor hen is dat de eiser op die voor hem onbekende weren in de dagvaarding niet heeft kunnen ingaan. Gegeven het streven naar één schriftelijke conclusieronde gericht op de comparitie waarna nadere conclusies geen recht meer zijn,⁹ zou eiser de gelegenheid kunnen missen schriftelijk in te gaan op de nieuwe weren.

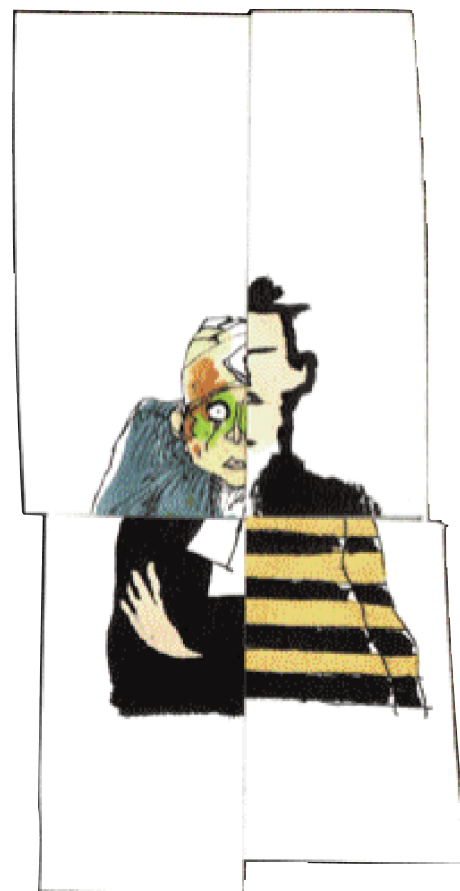
Iets anders is het advocatuurlijk tuchtrecht, dat een belangrijke drempel opwerpt tegen het in art. 21 respectievelijk art. 111 lid 3 neergelegde streven naar volledige weergave en weergave van de weren. Veel feiten en weren komen in de praktijk pas in de advocatuurlijke correspondentie tussen de aanstaande tegenpleiters aan de orde. Eén van de belangrijkste regels van het tuchtrecht is dat op advocatuurlijke correspondentie in rechte nu juist géén beroep mag worden gedaan, wat dus de volledigheid en vermelding van weren geweld aandoet, althans

zullen moeizame processen van overleg en advies moeten worden doorlopen, alvorens je daar wat mee kunt.¹⁰ Het advocatuurlijk tuchtrecht op dit gebied is dringend aan herijking toe.

En de rechters dan?

Na dagvaarding en antwoord bepaalt de rechter een comparitie, tenzij de zaak daarvoor niet in aanmerking komt. Dat stemt mij pessimistisch. Door de rolreglementen worden advocaten vrij strak aan het procedeerlijntje gehouden. Echt vertragen kunnen zij dus niet. Keerzijde van die medaille is dat als het dan toch misgaat, het per definitie aan de rechterlijke macht ligt. Zittingen – comparities, pleidooien, getuigenverhoren – hadden altijd al een desastreus effect op de voortgang. Zittingsruimte was sowieso schaars. Data voor pleidooi werden zonder pardon op – meer dan – een halfjaar later gesteld. Getuigenverhoren lieten lang op zich wachten. De rechterlijke macht vond duidelijk dat zij met te weinig menskracht zat. Het is de laatste tijd iets te weinig hardop gezegd, wellicht uit overdriven beleefdheid of angst, maar de rechterlijke macht deed en doet regelmatig schandalig lang over vonnissen. Zaken waarin een vonnis over een periode van meer dan anderhalf jaar meer dan tien of vijftien keer werd aangehouden, waren en zijn geen uit-

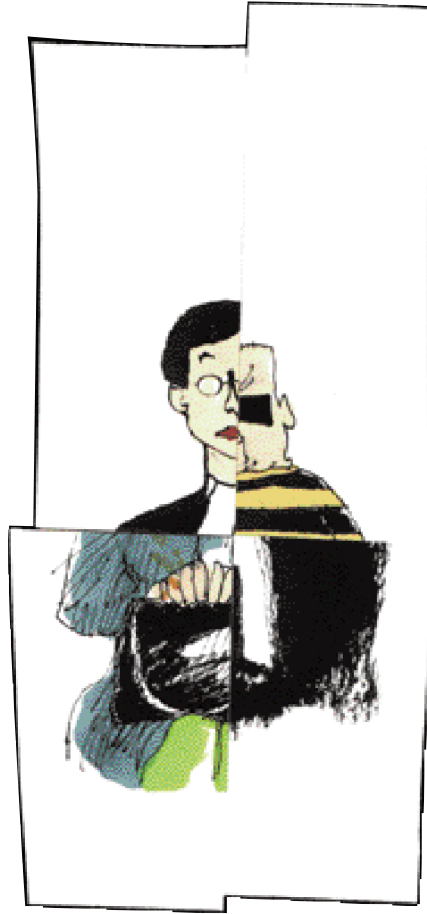
zondering. Wellicht is het me ontgaan, maar ik heb geen belangrijke uitbreiding van het gerechtelijke apparaat gezien in het recente verleden. Datzelfde apparaat zal nu echter wel in het merendeel van de zaken de dossiers meteen moeten bestuderen, een oordeel moeten vellen over de comparitie, daarvoor een structuur moeten aangeven (bij gebreke aan instructie vooraf is een comparitie zinloos), griffiers, zalen en zittingstijd moeten inroosteren, en data voor alle betrokkenen moeten coördineren, wat op zich steeds al een heikele opgave is. Mijn pessimistische inschatting is dat het gerechtelijk apparaat de menskracht en ruimte mist om elke procedure zo snel als de wetgever voor ogen staat af te handelen. De enige tijdwinst zal in het kort houden van de advocaten zitten. Ik zwijg verder over mijn nog somberder verwachting over hoe de hoven zullen omgaan met de appels in huur- en arbeidszaken, die hen voortaan zullen bereiken nu de sectoren kanton onderdeel van de rechtbanken zijn geworden. Ik ben bijzonder benieuwd hoe de rechterlijke macht met deze uitdagingen zal omgaan.

Rolreglementen

Art. 35 geeft de bevoegdheid om bij Algemene Maatregel van Bestuur regels te stellen omtrent proceshandelingen, en uitstellen daarvan, alsmede omtrent de eenheid van de wijze van rechtspleging bij de diverse gerechten. Deze bepaling was in het Ontwerp van Wet nog opgenomen in de Tweede Titel,¹¹ en als zodanig alleen van toepassing op dagvaardingsprocedures. Bij Nota van Wijziging werd het artikel overgeplaatst naar de algemene bepalingen van Titel 1, zodat het op alle procedures van toepassing is.¹² De grap van dit artikel is echter dat het is geschreven om het niet te gebruiken, en dat het bovendien hinkt op twee gedachten.

Blijkens de MvT¹³ acht men het tot stand brengen van een landelijk uniform rolreglement namelijk de verantwoordelijkheid van de rechterlijke macht zelf, maar geeft het artikel de wetgever toch een bevoegdheid die hij naar eigen zeggen pas zal gebruiken als blijkt dat niet op andere

Omdat uniforme rolreglementen al vóór de nieuwe Rv bestonden, is de bepaling met de bevoegdheid van de wetgever om daarin te voorzien geheel overbodig

wijze dergelijke regels totstandkomen. Welnu, ruimschoots voordat de vernieuwing van Rv een wettelijk feit was, bestonden uniforme rolreglementen al voor de toenmalige kantongerechten en arrondissementsrechtbanken, en per 1 januari 2002 zijn deze aangepast aan nieuw Rv.¹⁴ In de MvT geeft de wetgever zichzelf alleen de ruimte voor het gebruik van art. 35 bij gebreke van uniforme landelijke rolreglementen, en vreemd genoeg niet voor het geval de wetgever het niet eens zou zijn met de uniforme reglementen die uit de rechterlijke macht voortspruiten¹⁵. Omdat de reglementen reeds bestonden was art. 35 reeds voor zijn geboorte geheel overbodig, en had dus geen wet moeten worden. Daarbij komt dat dit artikel ook nog eens botst met art. 133, dat voor de dagvaardingsprocedure stelt dat juist de rechter de termijnen voor proceshandelingen vaststelt.

Me dunkt dat deze rechtstreeks in de wet verankerde bevoegdheid niet door middel van de Algemene Maatregel van Bestuur van art. 35 opzij kan worden gezet.

Relatieve competentie in huurzaken

Art. 103 bepaalt in de eerste volzin dat in dagvaardingsprocedures betreffende onroerende zaken medebevoegd is de rechter binnen wiens rechtsgebied de onroerende zaak – grotendeels – is gelegen. Door het woordje ‘mede’ is bewust¹⁶ gekozen voor een niet-exclusieve bevoegdheid van de rechter *rei sitae*, in afwijking van het voorheen wél exclusieve stelsel van art. 98 lid 1 Rv (oud). De MvT zegt hier letterlijk: ‘De rechtbank in Groningen moet en kan hetzelfde huurrecht toepassen als die in Maastricht.’ Het begint mij echter wat te duizelen als dan vervolgens de tweede volzin van art. 103 desondanks bepaalt dat

voor zaken betreffende huur van woonruimte of bedrijfsruimte in de zin van art. 7A:1624 BW¹⁷ de rechter van de plaats waar het gehuurde zich – grotendeels – bevindt weer wél exclusief bevoegd is. Dat rijmt niet alleen niet met de dappere stelling terzake in de MvT, maar betekent bovendien dat bij huur van kantoorruimte en overige bedrijfsruimten die niet onder de werking van art. 7A:1624 BW vallen, alsmede bij de huur van onbebouwde onroerende zaken er weer wél een niet-exclusieve bevoegdheid van de rechter *rei sitae* bestaat. In Amsterdam noemen we dat ‘een zootje’. Daarmee zijn we er echter nog niet, want zodra het beoogde nieuwe huurrecht kracht van wet krijgt, wordt er een art. 264 ingevoerd dat bepaalt dat in verzoekschriftprocedures betreffende álle vormen van huur van – gedeelten van – gebouwde onroerende zaken bij uitsluiting bevoegd is de rechter binnen wiens gebied de onroerende zaak – grotendeels – is gelegen.¹⁸ Zijn we hier niet wat veel afgedwaald van het pad van vereenvoudiging en uniformisering?

Openlegging boeken

Art. 162 lid 1 bepaalt dat de rechter desverzocht of ambtshalve de openlegging kan gelasten van boeken, bescheiden en geschriften. In een geding betreffende een jaarrekening kan de rechter ook ambtshalve de openlegging daarvan gelasten op straffe van een dwangsom. Volgens de MvT stemt art. 162 – zij het gemoderniseerd en ingekort – overeen met art. 8 WvK.¹⁹ Als dat zo is, heeft de wetgever helaas onduidelijkheden laten voortbestaan. Waarom kan er alleen een dwangsom worden opgelegd indien er ambtshalve openlegging wordt gelast van een jaarrekening in een geschil daaromtrent? Een geschil over de jaarrekening is toch per definitie aan partijen bekend, althans moet men er idealiter – bewuste wetsovertreding door niet-deponeren daargelaten – vanuit gaan dat de jaarrekeningen van vennootschappen sowieso bij de Kamer van Koophandel worden gedeponeerd en dan publiek zijn? Waarom dan een dwangsom? Bovendien is in een dergelijk geschil de jaarrekening nog niet eens het meest interessante stuk. De echt interessante stukken liggen aan de samenstelling

van de jaarrekening ten grondslag. De openlegging daarvan kan niet met behulp van een dwangsom worden opgelegd. Waarom kan de rechter niet in alle door dit artikel bestreken gevallen een dwangsom toepassen, wat de bepaling pas werkelijk effectief zou maken? De wetgever heeft zich nog niet expliciet hierover bekommerd; het roept wel om herijking van dit artikel.

Partij(getuigen)verklaringen

Art. 164 lid 2 bepaalt dat een getuigenverklaring van een partijgetuige omtrent door haar te bewijzen feiten geen bewijs in haar voordeel kan opleveren, tenzij in aanvulling op onvolledig bewijs. Art. 179 lid 4 bepaalt dat een door de rechter bij gelegenheid van het getuigenverhoor verzochte partijverklaring naar aanleiding van de verklaring van een andere getuige omtrent door die partij te bewijzen feiten, geen bewijs in haar voordeel kan opleveren. Oftewel, dan bestaat de mogelijkheid van voordelig bewijs in aanvulling op onvolledig bewijs níét.

Opmerkelijk is dat het via een getuigenverklaring van een partijgetuige dan wel een partijverklaring ter gelegenheid van het horen van een andere getuige kennelijk wél ongelimiteerd mogelijk is om in haar voordeel tegenbewijs te leveren omtrent door de wederpartij te bewijzen feiten.

Vanwaar deze onlogische verschillen? De wetgever verklaart dat de nieuwe artikelen van bewijsrecht grotendeels overeenstemmen met Rv (oud)²⁰, en inderdaad zijn de artt. 164 lid 2 en 179 lid 4 gelijk aan respectievelijk 213 lid 1 en 205 lid 4 Rv (oud). De wetgever had deze niet te verklaren verschillen van de werking van partij(getuigen)verklaringen ofwel moeten uitbannen, ofwel van een fundament moeten voorzien.

Onbekwame getuigen

Getuigen die jonger zijn dan zestien jaar of die de eed niet kunnen begrijpen, leggen niet de eed af, maar worden aangemaand de waarheid en niets dan de waarheid te zeggen.²¹ Indien het bewijs 'mede' wordt aangenomen op basis van de verklaring van een dergelijke getuige, maakt het vonnis daarvan met reden melding (art. 177 lid 3²²). Dit is niet alleen een slechts zwak gesanctio-

neerde regel,²³ maar ook één die verbaast. Waarom is hier het 'mede' uit de voorganger van deze bepaling gehandhaafd? Op grond van art. 152 lid 2 is de rechter vrij in de bewijswaardering, dus hij kan bewijs ook aannemen uitsluitend op basis van een dergelijke verklaring, wat eens te meer een beredeneerde onderbouwing daarvan noodzakelijk lijkt te maken. Dat lijkt echter weer overbodig, aangezien uit de bespreking in een vonnis van de bewijsmiddelen per definitie moet blijken welk bewijs volgens de rechter waarom aan zijn oordeel heeft ten grondslag gelegen, vooral als dit het enige bewijs is. Dit argument gaat echter ook op voor bewijs dat 'mede' meedoet. Oftewel, er is hier wederom sprake van een overbodige bepaling. Als zij wordt gehandhaafd, moet duidelijk worden gemaakt dat motivering in alle gevallen is voorgeschreven.

Inhoud van de uitspraak

Art. 230 lid 1 bepaalt dat het vonnis vermeldt hetgeen in dat artikellid onder de letters a tot en met h staat opgesomd. De opsomming kan niet anders dan als limitatief worden gelezen, zodat zodra aan de vereisten is voldaan het vonnis rechtsgeldig lijkt. De limitatieve opsomming miskent echter dat ook elders in Rv regels worden gesteld over wat in het vonnis moet worden opgenomen. Men zie de artt. 155 lid 2, 173 lid 3, 181 lid 1 en 238 lid 3. Kortom, de zinsnede 'Het vonnis vermeldt' had moeten zijn: 'Naast het elders in de wet voorgeschrevene, vermeldt het vonnis'. Gegeven art. 287 is art. 230 lid 1 van overeenkomstige toepassing in verzoekschriftprocedures, terwijl in verzoekschriftprocedures het bewijsrecht van de dagvaardingsprocedure ook van toepassing is (art. 284 lid 1). Nu daardoor de artt. 155 lid 2, 173 lid 3 en 181 lid 1 ook van toepassing zijn in verzoekschriftprocedures, gelden mijn bedenkingen ook voor die procedures.

Uitvoerbaarverklaring bij voorraad

De incidentele vorderingen tot uitvoerbaarverklaring bij voorraad en tot stellen van zekerheid bij uitvoerbaarverklaring bij voorraad, worden geregeld in de artt. 234 en 235, opgenomen in de Twaalfde Afdeling,

Het Vonnis, terwijl wetssystematisch opname in de Tiende Afdeling, Incidentele Vorderingen beslist niet onlogisch was geweest. Nu dat niet is gebeurd, had mijns inziens duidelijk moeten worden gemaakt dat op deze bijzondere incidenten toch ook de algemene bepalingen omtrent incidenten – opgenomen in de Tiende Afdeling – van art. 208 en misschien zelfs art. 209 van toepassing zijn.

Verder is hier weer een kans ongebruikt gelaten om onnodig procederen te voorkomen. Zowel het incidenteel vorderen van een alsdan nog niet uitgesproken uitvoerbaarverklaring bij voorraad, als het incidenteel vorderen van een alsdan nog niet als voorwaarde aan uitvoerbaar bij voorraad verklaring gekoppelde verplichting tot het stellen van zekerheid – beide per definitie pas mogelijk in het kader van een rechtsmiddel – had qua ontvankelijkheid afhankelijk kunnen worden gemaakt van de weigering van de wederpartij om ter griffie een verklaring te deponeren dat hij ofwel (onder voorbehoud van rechten) voldoet aan de uitspraak van eerdere instantie hangende het rechtsmiddel, ofwel hangende het rechtsmiddel niet zal executeren ondanks uitvoerbaarverklaring bij voorraad.

Nu er met de herziening van het burgerlijk procesrecht te veel haast is gemaakt, dient een aantal wijze lieden het vernieuwde procesrecht nog eens tegen het licht te houden

Kostenveroordeling

Art. 237 bepaalt dat de verliezende partij in de kosten wordt veroordeeld. Bij kantonzaken (art. 238) is daaraan geen beperking gesteld. Bij zaken waarbij een procureur is voorgeschreven beperkt art. 239 om onverklaarbare redenen de kostenveroordeling tot 'slechts de salarissen en verschotten van de procureur'. Een en ander is naadloos overgenomen uit de artt. 56 lid 1 en 57 lid 1 Rv (oud). Hoewel op dit vreemde onderscheid veel commentaar mogelijk is, laat ik dat hier achterwege, omdat het in de praktijk niet tot moeilijkheden lijkt te hebben geleid. De verzoekschriftprocedure kent in art. 289 ook de mogelijkheid van een veroordeling in de proceskosten, daar echter zonder enige beperking bij procureursza-

ken. Ook dat is naadloos uit de oude Rv overgenomen.²⁴ Dat neemt niet weg dat het jammer is dat de wetgever hier de gelegenheid ongebruikt heeft gelaten om een wederom onlogisch onderscheid uit de weg te ruimen. In het kader van de harmonisering van dagvaardings- en verzoekschriftprocedures hadden de bepalingen linksom of rechtsom gelijk moeten worden getrokken.

Onmogelijke verwijzingen

Art. 252 lid 2 verklaart van overeenkomstige toepassing art. 248 lid 2. Art. 248 kent echter geen leden, evenmin ongenummerde paragrafen. Bedoeld zal dus zijn 'art. 248'. Zo verwijst verder art. 358 lid 2 naar art. 350, tweede lid. Ook dat artikel kent echter geen afzonderlijke leden, zij het wel afzonderlijke paragrafen. Bedoeld zal zijn 'art. 350, tweede volzin'. Art. 411 lid 3 spreekt ten slotte van 'alleen de in artikel 128, derde lid, bedoelde exceptie', terwijl dat onbegrijpelijk is. Art. 128 lid 3 spreekt namelijk van 'alle excepties' zonder er één specifiek te noemen. Waarschijnlijk

bedoelde men in art. 411 lid 3 te verwijzen naar de in art. 128, vierde lid, wel afzonderlijk genoemde exceptie van beraad.

Afstand en verval van instantie

Bij afstand van instantie²⁵ vóór antwoord is eiser op grond van art. 249 lid 2 verplicht aan gedaagde diens proceskosten te betalen. Op grond van art. 250 lid 5 kan eiser de vordering opnieuw instellen, nadat hij de proceskosten aan gedaagde heeft betaald. Bij verval van instantie²⁶ worden de kosten in principe gecompenseerd. De rechter kan bij verval van instantie op grond van art. 252 lid 2 een partij echter geheel of gedeeltelijk in de kosten veroordelen. Ook na verval van instantie kan over dezelfde kwestie opnieuw een vordering in rechte worden ingesteld. Harmonisering was ook hier

nodig geweest. Bij verval van instantie ontbreekt nu namelijk een bepaling over de betaling van de eventuele proceskosten voordat opnieuw wordt geprocedeerd. Aan art. 253 had een derde lid moeten worden toegevoegd: '3. Indien een partij bij verval van instantie geheel of gedeeltelijk in de proceskosten is veroordeeld, kan hij dezelfde vordering pas opnieuw instellen nadat hij die kosten aan de andere partij heeft betaald.'

Hoe zit het verder met verval van instantie in verzoekschriftprocedures? In de praktijk komt het voor dat verzoekschriftprocedures té lang op de plank van een gerecht belanden, zodat ook hier behoefte bestaat aan de mogelijkheid verval van instantie te verzoeken. In de literatuur werd al langer aangenomen dat verval van instantie onder Rv (oud) ook mogelijk was in het kader van de verzoekschriftprocedure.²⁷ Dit is later in gepubliceerde rechtspraak bevestigd.²⁸ Het is jammer dat we onder de nieuwe Rv op deze oude rechtsbronnen zullen moeten voortborduren, nu de wetgever ook hier een kans op harmonisering heeft laten liggen.

Indiening verzoekschrift bij 'kantonrechter'?

Art. 278 lid 3 spreekt van de indiening van een verzoekschrift 'bij de kantonrechter'. De kantonrechter is weliswaar de rechter die de kantonzaken behandelt, maar dat maakt hem niet het loket waar verzoekschriften kunnen worden ingediend. Sinds de vernieuwde Wet RO van kracht werd²⁹, is het juiste loket de rechtbank, sector kanton, eventueel met een andere locatie dan de arrondissementshoofdplaats.³⁰

Hoger beroep van tussenuitspraken

Hoger beroep van tussenuitspraken is, zo bepalen de artt. 337 lid 1 (in dagvaardingszaken en met uitzondering van tussenuitspraken met betrekking tot voorlopige voorzieningen) en 358 lid 3 (voor verzoekschriftprocedures), slechts mogelijk tegelijk met dat van het eindvonnis, tenzij de rechter anders heeft bepaald, of art. 75 lid 1 van toepassing is. Die laatste toevoeging is een misser. Art. 75 lid 1 ziet namelijk uitsluitend op een 'arrest of beschikking waarbij

de rechter zich onbevoegd verklaart en de zaak verwijst naar een lagere rechter'. Dat is derhalve nooit een tussenuitspraak maar per definitie een einduitspraak en – nog belangrijker – dat is altijd een tussenarrest of tussenbeschikking van een gerechtshof, waartegen hoger beroep niet mogelijk is, maar uitsluitend cassatie. De verwijzing naar art. 75 lid 1 moet dus uit de artt. 337 lid 1 en 358 lid 3 worden verwijderd.

Iets anders is dat ik een bepaling miste die tijdens hoger beroep of cassatie van een tussenuitspraak de behandeling van de aanhangige instantie schorst totdat op het tussentijds appèl of de tussentijdse cassatie is beslist, maar ik kan daar natuurlijk overheen hebben gelezen.

Spelling

Met een opmerking over de spelling sluit ik de selectie uit mijn bedenkingen af. In de herschrijving van Boek 1 is een reeks van

artikelen en onderdelen daarvan letterlijk overgenomen uit Rv (oud)³¹, mét handhaving van de oude spelling. Me dunkt dat nu Rv toch op de schop werd genomen, ten minste de spelling van heel Boek 1 had kunnen worden geharmoniseerd. Nu de overname hier en daar slechts onderdelen of leden van artikelen betreft, treedt de vreemde situatie op dat hier en daar het ene lid wel, en het andere lid niet is gemoderniseerd,³² of – nog gekker – de ene volzin wel en de andere niet.³³ Ik vind het wederom jammer dat ook deze gelegenheid tot harmonisering is blijven liggen.

In de veegwet

Tegen de als baanbrekend gepresenteerde vernieuwingen van het burgerlijk proces zijn principiële bedenkingen in te brengen, bijvoorbeeld voor wat betreft de inhoud van de processtukken en de aangekondigde versnelling van de procedure. Of mijn wat

sombere bedenkingen op dat gebied té pessimistisch zijn, ligt nog in de schoot der toekomst verborgen. Maar als een paal boven water steekt dat er met de herziening van het burgerlijk procesrecht te veel haast is gemaakt. Niet alleen zijn er te veel steken gevallen, bovendien is de gelegenheid tot verdere herijking en harmonisering te vaak blijven liggen. Nu dat al blijkt uit voorgaande selectie van bedenkingen, meen ik dat de wetgever er verstandig aan doet een aantal wijze lieden in de gelegenheid te stellen het vernieuwde procesrecht nog eens tegen het licht te houden, zodat de nodige reparatiewetgeving en nadere wijzigingen in de aanstaande veegwet kunnen worden opgenomen. ■

Noten

- Ondanks H.J. Snijders, E.M. Wesseling-van Gent, M. Ynzonides, Uitstel gevraagd van invoering nieuw burgerlijk procesrecht, *Advocatenblad* 2001/21, blz. 818 e.v. Zie verder inhoudelijk: de special nieuw procesrecht, *Advocatenblad* 2001/15; H.W. Wiersma, Inhaalmanoeuvres van het burgerlijk procesrecht. De hercodificatie van wetsvoorstel 26 855 c.a. per 1 januari 2002, *NJB* 2002/1, blz. 6 e.v.; W. Heemskerk, Hoe zit het met... de dagvaarding nieuwe stijl?, *Advocatenblad* 2002/1, blz. 16 e.v.; en A.I.M. van Mierlo en M.M.L. Harreman, *Tekst Boek 1 Rv nieuw en Wet op de rechterlijke organisatie nieuw, volledig herziene vierde druk*, Boom Juridische Uitgevers, Den Haag 2002, pp. 8-19.
- En advocaat bij Wouters Advocaten & Notarissen / Andersen Legal te Amstelveen.
- Hierna Rv. Wordt in het hiernavolgende gesproken van Boeken, Titels, Afdelingen, Paragrafen en/of artikelen dan betreft dat Rv, behoudens uitdrukkelijke anders luidende vermelding.
- Zoals de Minister meldde op Kamervragen (Handelingen TK 2001-2002, Aanhangsel, nr. 598, p. 1235).
- Art. 21.
- Art. 111 lid 3.
- TK 1999-2000, 26 855, nr. 3, p. 52.
- Wat is trouwens een onbewuste leugen? Die bestaat toch niet?
- Art. 132.
- Zie op dit punt de bijdrage van F.A.W. Bannier in het vorige nummer van dit blad, 2002-7, en mijn naschrift.
- TK 1999-2000, 26 855, nrs. 1-2, p. 29, art. 2.4.12.
- TK 1999-2000, 26 855, nr. 6, p. 2 en p. 8.
- TK 1999-2000, 26 855, nr. 3, p. 114.
- De vreemde dichotomie tussen de – bekend veronderstelde – landelijke rolreglementen voor enerzijds de sector kanton van de rechtbank en overigens de andere civiele sectoren van diezelfde rechtbank, alsmede de inhoud daarvan bieden voldoende stof voor bespreking, maar dat valt buiten het bestek van deze verhandeling.

- De vraag naar de bevoegdheid op basis waarvan de rechtbanken en de subgroep van kantonrechters allerlei regels afkondigen lijkt beslist valide, maar deze laat ik hier verder onbesproken.
- TK 1999-2000, 26 855, nr. 3, p. 93.
- Zodra de beoogde wijzigingen van het huurrecht kracht van wet worden: art. 7:290 BW.
- Wet van 6 december 2001, *Stb.* 2001, 581, Hoofdstuk 12, artikel 4 onder B (p. 42).
- TK 1999-2000, 26 855, nr. 3, p. 121.
- TK 1999-2000, 28 855, nr. 3, p. 121.
- Een historisch kennelijk ingesleten vreemde riedel, daar waar 'de waarheid' alleen de lading ook al dekt.
- Gelijk aan de regel van art. 203 lid 3 Rv (oud).
- Zie art. 184.
- Art. 429k lid 3, tweede volzin, Rv (oud).
- Artt. 249 en 250.
- Artt. 251-253.
- Losbladige Rv, Boek I, titel 12, aant. 50a (1991).
- Kantongerecht Deventer 10 maart 1998, *NJ* 1999, 20.
- Wet van 6 december 2001, *Stb.* 2001, 582.
- Hoewel de vroegere arrondissementsrechtbank tegenwoordig rechtbank heet, is het begrip arrondissement wel gehandhaafd (Wet op de Rechterlijke Indeling, zoals gewijzigd bij Wet van 6 december 2001, *Stb.* 2001, 582, pp. 32-36).
- Zie bijvoorbeeld de artt. 330, 331, 334, 376 en 377.
- Bijvoorbeeld in art. 335.
- Bijvoorbeeld in de artt. 347 en 350.

